

Energetický regulační úřad

Ing. Alena Vitásková
předsedkyně

Č. j.: 13929-16/2012-ERÚ

V Jihlavě dne 26. dubna 2013

Rozhodnutí

O rozkladu společnosti BOHEMIA ENERGY entity s.r.o., se sídlem Na Poříčí 1046, 1047/24-26, 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ: 27386732, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j.: 13929-6/2012-ERÚ (sp. zn.: KO-13929/2012-ERÚ) ze dne 30. listopadu 2012, kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), uložil společnosti BOHEMIA ENERGY entity s.r.o., pokutu ve výši 60 000 Kč a dále povinnost úhrady nákladů řízení ve výši 1 000 Kč, za spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), kterého se dopustila tím, že jako držitel licence na podnikání v energetických odvětvích užila v rozporu s § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele agresivní obchodní praktiku definovanou v § 5a odst. 1 téhož zákona při neakceptaci odstoupení od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny a plynu č. A258619, uzavřené dne 19. prosince 2011 s [REDAKCE], jsem podle § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, rozhodla takto:

Rozklad společnosti BOHEMIA ENERGY entity s.r.o., se sídlem Na Poříčí 1046, 1047/24-26, 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ: 27386732, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu pod č. j.: 13929-6/2012-ERÚ ze dne 30. listopadu 2012, jako opožděný zamítám.

Odůvodnění:

Oznámením ze dne 31. října 2012 zahájil Energetický regulační úřad (dále též „ERÚ“ nebo „správní orgán“) z moci úřední správní řízení se společností BOHEMIA ENERGY entity s.r.o., se sídlem Na Poříčí 1046, 1047/24-26, 110 00 Praha 1 – Nové Město, IČ: 273 86 732 (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Deliktu se měl účastník řízení dopustit tím, že nedbal odstoupení od smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny a plynu (dále jen „smlouva“) ze strany [REDAKCE] (dále jen „zákaznice“), čím ji donutil proti její vůli odebírat zemní plyn v průběhu února 2012. Správní řízení bylo zahájeno na podkladě výsledků kontroly obsažených

v kontrolním protokolu Energetického regulačního úřadu [REDAKCE] ze dne 20. července 2012.

Dne 19. listopadu 2012 obdržel Energetický regulační úřad vyjádření účastníka řízení, v němž uvedl, že považuje právní hodnocení vyjádřené v kontrolním protokolu a v oznámení o zahájení řízení za nesprávné a bez opory v hmotném právu. Účastník řízení uznal, že z důvodu selhání lidského faktoru na jeho straně došlo u operátora trhu k registraci změny dodavatele. Tato skutečnost však měla dopad pouze na vztah účastníka řízení a operátora trhu; netýkala se vztahu mezi účastníkem řízení a zákaznící, neboť jejich právní poměr zanikl odstoupením od smlouvy. Účastník řízení vrátil zákaznici platbu uhrazenou za měsíc únor 2012, neboť v tomto období už nebyl se zákaznicí ve smluvním vztahu, a nemohl de iure realizovat dodávky plynu. Proto také nemohl porušit dotčená ustanovení zákona o ochraně spotřebitele.

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu ze dne 30. listopadu 2012 byla uložena účastníku řízení pokuta ve výši 60 000 Kč za spáchání správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

Z hlediska skutkové stavu správní orgán konstatoval, že dne 19. prosince 2011 sepsal obchodní zástupce účastníka řízení se zákaznicí předmětnou smlouvu. Dne 9. ledna 2012 zaslala zákaznice účastníku řízení odstoupení od smlouvy, které mu bylo doručeno následující den. Účastník řízení neměl propojené systémové evidenční procesy, konkrétně evidenci změn dodavatele (nových smluv) s evidencí odstoupení od smluv, takže nedošlo k zastavení procesu změny dodavatele. Pochybením zaměstnance byl navíc požadavek na odstoupení od smlouvy zpracován jako výpověď smlouvy. V důsledku těchto skutečností došlo dne 1. února 2012 ke změně dodavatele zemního plynu. Poté, co se účastník řízení dozvěděl o svém pochybení, provedl nezbytné úkony k ukončení dodávky zemního plynu a upravil svůj interní systém tak, aby k podobným situacím nedocházelo.

V rámci právního posouzení správní orgán uvedl, že zákaznice měla ve smyslu § 57 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, možnost odstoupit od spotřebitelské smlouvy bez uvedení důvodů a bez jakékoliv sankce ve lhůtě jednoho měsíce od uzavření smlouvy, což také učinila. Účastník řízení neakceptoval odstoupení od smlouvy jako svobodný projev vůle zákaznice zůstat u svého dodavatele, čím vytvořil nepřiměřenou překážku k uplatnění jejích práv. Tím došlo k naplnění definičních znaků agresivní obchodní praxe dle § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.

V části odůvodňující výši sankce správní orgán konstatoval, že za spáchaný delikt lze uložit podle § 24 odst. 10 zákona o ochraně spotřebitele pokutu do výše 5 000 000 Kč. Jako přitěžující okolnost posoudil správní orgán skutečnost, že ke spáchání deliktu došlo v rámci energetického trhu, který je charakteristický oslabeným postavením spotřebitelů vůči dodavatelům. Jako polehčující okolnosti posoudil správní orgán fakt, že ke spáchání správního deliktu došlo neúmyslně, účastník řízení napravil svou chybu, učinil opatření do budoucna a nebyl doposud pravomocně potrestán za podobný delikt. Správní úřad se zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení, přičemž mimo jiné konstatoval, že v roce 2011 dosáhl tržeb ve výši 6 mld. Kč.

Dne 19. prosince 2012 obdržel Energetický regulační úřad rozklad účastníka řízení, v němž navrhl, aby předsedkyně Energetického regulačního úřadu prvostupňově rozhodnutí zrušila a řízení zastavila. Účastník řízení v rozkladu uvedl, že rozhodnutí považuje za

nezákonné z důvodu nesprávného právního posouzení věci a nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí a výše uložené pokuty.

Napadené rozhodnutí bylo účastníkovi řízení doručeno dne 3. prosince 2012. Účastník řízení byl řádně poučen o tom, že proti rozhodnutí lze podat rozklad ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení s tím, že se lhůta počítá ode dne následujícího po doručení. V souladu s pravidly pro počítání času uvedenými v § 40 správního řádu uplynula lhůta pro podání rozkladu dne 18. prosince 2012. Rozklad účastníka řízení doručенý Energetickému regulačnímu úřadu prostřednictvím datové schránky dne 19. prosince 2012 byl proto podán opožděně a správní orgán má povinnost ho dle § 92 odst. 1 věta první správního řádu zamítnout jako opožděný.

Tomuto postupu odvolacího orgánu podle § 92 odst. 1 správního řádu předcházelo rozhodování Energetického regulačního úřadu o žádosti účastníka řízení o prominutí zmeškané lhůty, doručené Energetickému regulačnímu úřadu dne 21. prosince 2012, která byla usnesením vydaným dne 16. ledna 2013 pod č. j: 13929-10/2012-ERÚ zamítnuta. Rozklad podaný proti tomuto usnesení předsedkyně Energetického regulačního úřadu rozhodnutím pod č. j.: 13929-15/2012-ERU jako nedůvodný zamítla a napadené usnesení potvrdila.

Jestliže již rozhodnutí nabylo právní moci, zkoumá správní orgán podle § 92 odst. 1 správního řádu, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí. Dle § 94 odst. 1 správního řádu se přezkoumávají pravomocná rozhodnutí, lze-li důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Dle § 100 odst. 1 téhož zákona se řízení obnoví, jestliže a) vyšly najevo dříve neznámé a neuplatněné skutečnosti nebo důkazy, nebo b) bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí. Dle § 101 lze vydat nové rozhodnutí tehdy, jestliže a) byl prominut zmeškaný právní úkon, b) novým rozhodnutím bude vyhověno žádosti, která byla pravomocně zamítnuta, c) nové rozhodnutí z vážných důvodů dodatečně stanoví nebo změni dobu platnosti nebo účinnosti rozhodnutí, d) rozhodnutí ve věci bylo zrušeno jiným orgánem veřejné moci podle zvláštního zákona, nebo e) tak stanoví zvláštní zákon.

Shledá-li správní orgán předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, posuzuje se opožděné odvolání jako podnět k přezkumnému řízení nebo žádost o obnovu řízení nebo žádost o vydání nového rozhodnutí. V daném případě nejsou naplněny důvody pro obnovu řízení a vydání nového rozhodnutí. Nelze se ztotožnit ani s tvrzením účastníka řízení, že je prvostupňové rozhodnutí nezákonné z důvodu nesprávného právního posouzení věci a pro nepřezkoumatelnost.

Energetický regulační úřad je v této věci toho názoru, že skutková podstata agresivní obchodní praxe podle zákona o ochraně spotřebitele může být naplněna jak jednáním při uzavírání spotřebitelských smluv, tak jednáním při ukončení. V prvním případě k tomu dochází typicky chováním aktivním (*facere*), v druhém případě chováním pasivním (*omittere*), tj. například obchodní praktikou spočívající v nekonání, kdy dodavatel ignoruje snahu spotřebitele ukončit smluvní vztah, nereaguje na odstoupení nebo výpověď spotřebitele a nečiní administrativní úkony s tím spojené, čímž ho nutí odebrat zboží (službu), o které spotřebitel již nemá zájem.

Taková obchodní praktika je jednoznačně nekalá v případě, kdy je prováděna úmyslně. Energetický regulační úřad je však přesvědčen, že příslušná skutková podstata může být naplněna také nedbalostní formou, neboť i pochybení může při ukončování smluvního

vztahu výrazně zhoršit možnost svobodného rozhodnutí spotřebitele, resp. znemožnit učiněné rozhodnutí realizovat. Tento závěr potvrzuje (a ani nevyvrací) vlastní definice agresivní obchodní praktiky, která neobsahuje žádný výraz, z něhož by se dalo dovodit, že daný správní delikt musí být uskutečněn úmyslně a navíc daný závěr podporuje teoretická konstrukce objektivní odpovědnosti, která na daný případ také přiměřeně dopadá, neboť správní orgán ani nemá prostředky úmysl prokazovat.

Nedbalostní formu deliktu pochopitelně nenaplní každá nedbalost na straně dodavatelů energií, zejména individuální pochybení zaměstnanců nelze považovat („s přihlédnutím ke všem okolnostem“) za agresivní. Energetický regulační úřad však trestá systémové chyby na straně dodavatelů, tj. například chyby v jejich informačních systémech, které jsou schopny generovat komplikace se stovkami zákazníků, a tím způsobovat zmatek a právní nejistotu u části účastníků trhu elektřinou nebo plynem. Pokud v posuzovaném a hraničním případě sám účastník řízení v rámci kontrolního řízení přiznal systémové pochybení ve své evidenci, byla právě tato skutečnost rozhodující, pro konstatování porušení zákona o ochraně spotřebitele.

Lze samozřejmě uvažovat o jiné formulaci výroku a odůvodnění rozhodnutí, na podstatě deliktu a jeho potrestání se tím nic nezmění. Výraz „akceptovat“ lze nahradit výrazy „ignorovat“, „nedbat“, „opomíjet“, „nečinit kroky“ apod., pořád však zůstane skutečností, že účastník řízení svým pochybením nezastavil proces změny dodavatele v daném odběrném místě a tím znemožnil zrealizovat rozhodnutí zákaznice zůstat u svého dodavatele plynu. Tuto skutečnost posuzoval a popsal správní orgán pro potřebu správního trestání z pohledu zákaznice v době po odeslání odstoupení. Účastník řízení rozvinul v rozkladu svou „protiargumentaci“ z pohledu ex post, kdy již došlo napravení celé situace z hlediska občanského práva, tedy vlastně k navrácení stavu do původního stavu. Jeho závěry o nesmyslnosti a absurditě napadeného rozhodnutí jsou proto nedůvodné. Podobně účelovou argumentací by se mohl bránit i ten, kdo by páchal daný delikt pravidelně a úmyslně.

Skutkový stav je v příslušném rozhodnutí popsán s ohledem na předcházející kontrolní zjištění dostatečným způsobem. Právní posouzení případu je, z důvodů výše uvedených, provedeno správně. Sankce je vzhledem k obratu účastníka řízení zcela nepatrná a dostatečně odůvodněná, mimo jiné proto, že správní orgán přihlédl ke všem polehčujícím okolnostem, které v daném případě nesporně existují. Napadené rozhodnutí rovněž splňuje požadavky kladené § 68 správního řádu na podobu správního rozhodnutí. Není proto dán důvod zahájit přezkumné řízení podle § 94 odst. 1 správního řádu pro nesoulad rozhodnutí s právními předpisy.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí se podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 4 správního řádu nelze dále odvolat.

Ing. Alena Vitásková, v.r.
předsedkyně Energetického regulačního úřadu

- Otisk úředního razítka -

Rozdělovník:

BOHEMIA ENERGY entity s.r.o.